

POHORELSKÝ HLÁSNÍK

***** Informačné noviny Obce Pohorelá; ročník XIX; AUGUST 2023; - ZADARMO - *****

POHORELÁ – DEDINA AKO KLENOTNICA

Tento rok nám počasie neprialo, no i napriek tomu sme si mohli užiť aspoň skrátené vystúpenia DFS Mladost' Pohorelá, Mužskej speváckej skupiny Kráľova hoľa, Veroniky Bodnárkovej, Mužskej speváckej skupiny Goroli z Lendaku a Folklórneho súboru Vagonár. Programom sprevádzal Ján Jankov – Sefránik. Z dôvodu stále sa zhoršujúceho počasia sa nám nestihol predstaviť FS Závačan zo Závadky nad Hronom.

XXIX. HOREHRONSKÉ SLÁVNOSTI KOSCOV A HRABAČIEK A IX. DETSKÉ LÚČNE HRY

Už po niekoľko ročníkov Slávnosti moderuje Mgr. Ján Černák z Cígľa, ktorý privítal všetkých prítomných na XXIX. Slávnostiach koscov a hrabačiek 2023 v Pohorelej. Organizátormi boli miestny odbor Matice slovenskej Pohorelá, Obecný úrad Pohorelá a Chiropraxia Pohorelá. Hlavnú reč predniesol Alfons Liška z Opatovej nad Váhom - ochranca a milovník prírody, potom odznela Rúfusova Jarná modlitba, folklórny program prebehol v súznení DFS Mladost' a Centra seniorov v Pohorelej, za doprovodu harmonikárov Jozefa Maťuša a Petra Gandžalu a bandy Martina Pokoša z Val'kovni.

Za ideálneho počasia, ktoré odfiltrovalo nevhodných účastníkov podujatia, súťažilo v ôsmich kategóriách šesťdesiat koscov a kosačiek, z osemnástich miest a dedín Slovenska, Švajčiarska a Omanu. Z krajov bol reprezentovaný Šariš, Ábov, Liptov, Horné Ponitrie, Bratislava s okolím, kantón Schwyz, kantón Thurgau, Muscat a Horehronie.

Pred vyhlasovaním výsledkov súťaže, sa prihovril k tristo zúčastneným, poslanec NR SR Rastislav Šlosár, ktorého sympatizanti uvarili guláš pre všetkých aktérov podujatia.

VÝSLEDKY:

Dadovčatá do 12 rokov: 1. Jakub Mihálik 2. Slávka Miháliková, obaja Pohorelá, 3. Miškita Janošková Oman, David Cibul'a, 4. Adrian Puška obaja Pohorelá, 6. Samuel Meier Kussnacht, 7. Oliver Cibul'a, 8. Patrik Harvan obaja Pohorelá 9. Matúš Bruno Veverka Brezno, 10. Adam Pokoš, 11. Roman Pavlovský, 12. František Mihálik všetci Pohorelá

Nosiči vody do 18 rokov: 1. Matúš Andreutti Polomka, 2. Kristína Součková Pohorelá, 3. Natália Gavurová Herdern, 4. Igor Kováč, 5. Matej Anderko obaja Pohorelá, 6. Jasmin Meier Kussnacht,

Ženy: 1. Hana Meier Janošková Pohorelá, 2. Lýdia Kurjanová Poproč, 3. Barbara Maďaričová Banská Bystrica
Chlapi nad 70 rokov: 1. Viliam Beňadik Cigľ, 2. Milan Muranica, 3. Michal Knižka Telgárt, 5. Vladimír Fačko Dúbádkovo, Dušan Terek st. Liptovské Revúce

Chlapi nad 60 rokov: 1. Ján Mešťan Heľpa, 2. Milan Kamenský Podbrezová, 3. Lukáš Janoška st. 5. Lukáš Siman Heľpa

Chlapi do 60 rokov kosili 50 m2: 1. Marcel Kurjan Poproč 1.22,0 min. 2. Jaroslav Paločko Ľubovec 1.36,0 min. 3. Rastislav Minich Cigľ 1:37,0 min. 4. Lukáš Janoška Pohorelá, 5. Adam Račák Polomka

Ľanovia a vnučky: 1. Lukáš Janoška st., Jasmin Meier, 2. Vladimír Fačko a Viktória Gažurová Pohorelá

Družstva: 1. Cigľ, 2. Rajtopici, 3. Východ

Čestné ceny: Cenu Ing. Jána Puťoša za kvalitu pokosu získal Martin Siman Brezno, Cenu tety Makul'i za etnoodev žien – Kristína Součková, Cena Terky Štajerovej za etický prínos – Jakub Štuber Pohorelá, Cena Ing. Niny Janoškovej za vzdialenosť bydliska – Natália Gavurová, Cena Hanči Krešakovej za prejavovaný vzťah k deťom – Mgr. Jana Hlaváčová Pohorelá, Cena Jána Štajera za prejavovaný humor na akcii – Barbara Maďaričová.

V areáli súťažísk bol stan, kde si mohli návštevníci bezplatne konzultovať s Ondrejom Palusom duchovné príčiny chorôb, príp. si skúsiť silu chiropraxie, čo sa aj v niekoľkých prípadoch, uskutočnilo. Mirka Hlaváčová sa podelila o svoje poznatky o prírodnom liečiteľstve.

Sprievodný program bol vyplnený jazdením na Keresturovom poníku, mega hojdačkou firmy TecTrade, cvičením s náčiním v parku lúčnych hier, plieskaním biča, workshopom ručného kosenia a sušenia sena, maľovaním na tvár Andrejkou a Dankou.

Podvečer hrala návštevníkom do spevu banda Martina Pokoša a po zapálení vatry zhotovenej Ondrejom Palusom začala disco zábava s DJ Rumanom. Celú akciu ozvučil Michal Mišáni.

Aj touto cestou úprimne ďakujem a odkazujem všetkým sponzorom a dobrodincom, ktorí akýmkoľvek spôsobom pomohli organizátorom pri príprave, v priebehu a po akcii, že ich skutky sú Bohu milé a Stvoriteľ im to vynahradí.

PaedDr. Lukáš Janoška, foto: Štefan Németh

PODJIATIA

19.08. ČUDESNÉ V COBURGOVSKOM PARKU

malý multizánrový festival konajúci sa v Coburgovskom parku, aj tento rok sa môžete tešiť na netradičné všeličo

27.08. OSLAVY 79. VÝROČIA SNP

pietny akt pri pamätníku obetí oboch svetových vojen v Pohorelej o 15:00 hod.

03.09. SVÄTÁ OMŠA PRI SV. KRÍŽI

v sedle Andrejovej pri príležitosti blížiaceho sa sviatku Povýšenia svätého Kríža o 11:00 hod.

09.09. BEH A POCHOD VĎAKY K BUNKRU NA ROVNÍ

9. ročník v novom šate

BRANNO – ŠPORTOVÝ DEŇ

Dňa 02.08.2023 občianske združenie ŠŤASTNÉ DETSTVO organizovalo v spolupráci s Obcou Pohorelá a ZŠ s MŠ v Pohorelej 6. ročník Branno-športového dňa pre deti, seniorov a zdravotne postihnuté osoby. Ako každý rok, aj tento sa podujatie konalo pod záštitou Úradu komisára pre deti a vďaka sponzorom, ktorých bolo neúrekom. Touto cestou sa chcem poďakovať všetkým, čo pomáhali, vystupovali, súťažili, či akokoľvek sa podieľali na uskutočnení podujatia. Nesmierna vďaka patrí hlavne anonymnému darcovi nakoľko dal do tomboly pre deti hodnotný bicykel, ktorý vyčaril výhercovi úsmev na tvári. Šiestemu ročníku podujatia doprialo aj počasie a deti sa mohli okrem súťažení aj do štyroch vyšantiť a vyskúšať si svoje tvorivé schopnosti v kreatívnych dielnach so zamestnancami komunitného centra. Veľká vďaka patrí kuchárovi a ženám za prípravu chutného gulášu a hotdogov z príspevku strany SMER SD a Nadácie ZP. O pitný režim sa postarali Ing. Matej Polák, SME RODINA a Topkola. Verím, že účastníci si okrem cien odniesli aj kopu zážitkov a budúci rok prídu zas stráviť s nami krásny deň troch generácií.

Anna Prčová

POHOREĽSKÝ HOCKEYBALL SUMMER CLASSIC

Na turnaji si zmeralo svoje sily 7 kvalitných tímov v dvoch skupinách. Víťazom sa stalo družstvo Siberia team, ktoré vo veľmi dramatickom finále (rozhodli až samostatné nájazdy) porazilo nováčika turnaja Hbk Záturčie. Obdiv patrí i tretiemu tímu Legendary BB, ktorí odohrali celý turnaj iba so štyrmi hráčmi v poli a štvrtému domácejmu tímu HK Jatka, ktorý dokázal konkurovať tým najlepším.

Poradie: 1. Siberia team, 2. Hbk Záturčie, 3. Legendary BB, 4. HK Jatka, 5. Lady&gentlemen, 6. MMP trans, 7. Czechoslovakia. Najlepší hráč turnaja: Andrej Siakel. Najlepší brankár turnaja: Samuel Hrabovský. Najlepší domáci hráč: Jozef Tlučák.

Ďakujeme všetkým hráčom, ktorí sa zúčastnili nášho turnaja a odohrali asi doteraz najkvalitnejší ročník Kanta Kapu. Dúfame, že sa stretneme i na budúcom jubilejnom a cieľovom 15. ročníku turnaja Pohoreľský hockeyball summer classic ešte vo väčšom počte ako tento rok. Poďakovanie patrí aj všetkým dobrovoľníkom, ktorí sa podieľali na organizácii turnaja, sponzorom a Obecnému úradu v Pohorelej za finančnú i materiálnu pomoc pri príprave tohto turnaja.

Jaroslav Haľak, Foto: G. Maťušová

HASIČSKÁ SÚŤAŽ – O POHÁR STAROSTKY OBCE ŠUMIAC

Po dvojročnej prestávke sa členovia DHZ Pohorelá zúčastnili už X. ročníka hasičskej súťaže v požiarom útoku O POHÁR STAROSTKY, ktorá sa konala 15. júla na futbalovom ihrisku v obci Šumiac. Novovytvorené družstvo v zložení: Jozef Hráč, Matej Hráč, Andrej Chlebuš, Tomáš Janoška, Jozef Šiman, Peter Vajdik a Adrián Veštúr obsadilo výborné 6. miesto z celkového počtu 13 súťažiacich.

SLÁVIK SLOVENSKA

28. júna 2023 sa konal už 31. ročník celoštátnej súťaže v interpretácii slovenskej ľudovej piesne Slávik Slovenka. Tento rok sa do finále dostala a našu školu reprezentovala Lucka Gandžalová, ktorá 9. júna zvíťazila vo svojej kategórii v krajskom kole. Finálové kolo sa konalo v budove Slovenského rozhlasu. Všetkých súťažiacich doprevádzala ľudová hudba POLUN. V porote okrem iných boli aj známa speváčka Mária Čirová a zakladateľ tejto súťaže pán Peter Dvorský. Vo finále sa stretli víťazi krajských kôl. Za zmienku stojí, že v tomto ročníku súťažilo celkovo vyše 20 000 detí zo základných škôl Slovenska. Lucka vo finále nezískala žiadne ocenenie, no získala nové skúsenosti a zážitky. Všetci finalisti získali titul: Laureát Slávika Slovenska.

VOĽBA DO NR SR S HLASOVACÍM PREUKAZOM

Volič, ktorý má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky a v deň konania volieb nebude môcť voliť v mieste svojho trvalého pobytu vo volebnom okrsku, v ktorého zozname voličov je zapísaný, môže požiadať **obec svojho trvalého pobytu** o vydanie hlasovacieho preukazu.

Obec na základe žiadosti voličovi vydá hlasovací preukaz a zo zoznamu voličov ho vyčiarkne s poznámkou o vydaní hlasovacieho preukazu. Obec vydá hlasovací preukaz voličovi bezodkladne, najskôr však 45 dní pred dňom konania volieb, t.j. **16. 8. 2023**.

Hlasovací preukaz oprávňuje na zápis do zoznamu voličov v ktoromkoľvek volebnom okrsku, teda aj vo volebnom okrsku, v ktorom bol pred vydaním hlasovacieho preukazu zapísaný v zozname voličov.

Volič môže požiadať o vydanie hlasovacieho preukazu

➤ **osobne najneskôr** posledný pracovný deň pred konaním volieb (t.j. najneskôr 29. 09. 2023) v úradných hodinách obce. Obec vydá hlasovací preukaz bezodkladne.

➤ **v listinnej podobe** tak, aby žiadosť o vydanie hlasovacieho preukazu bola doručená obci najneskôr 15 pracovných dní pred dňom konania volieb (t.j. najneskôr 8. 9. 2023 na adresu: Školská 349/6, 976 69 Pohorelá),

➤ **elektronicky** (e-mailom na emailovej adrese: obec@pohorela.sk)

- vo forme elektronickej snímky žiadosti (sken) alebo

- v textovej forme tvoriacej obsah e-mailovej správy tak,

aby žiadosť o vydanie hlasovacieho preukazu bola doručená obci najneskôr 15 pracovných dní pred dňom konania volieb (t.j. najneskôr 8. 9. 2023).

Žiadosť musí obsahovať údaje o voličovi

- meno a priezvisko,
- rodné číslo,
- štátnu príslušnosť,
- adresu trvalého pobytu (obec, ulica, číslo domu),
- korešpondenčnú adresu na ktorú obec doručí hlasovací preukaz.

Obec zašle hlasovací preukaz voličovi na adresu trvalého pobytu, ak v žiadosti neuvedie inú korešpondenčnú adresu najneskôr tri pracovné dni od doručenia žiadosti. obec zašle hlasovací preukaz na adresu uvedenú v žiadosti doporučenou zásielkou "Do vlastných rúk".

➤ **prostredníctvom osoby splnomocnenej žiadateľom** možno požiadať o vydanie hlasovacieho preukazu najneskôr v posledný deň pred dňom konania volieb (t.j. najneskôr 29. 9. 2023).

Žiadosť musí obsahovať údaje o voličovi

- meno a priezvisko
- rodné číslo,
- štátnu príslušnosť,
- adresu trvalého pobytu (obec, ulica, číslo domu),
- korešpondenčnú adresu na ktorú obec doručí hlasovací preukaz.

Ak volič v písomnej žiadosti alebo elektronickej žiadosti uvedie, že hlasovací preukaz prevezme iná osoba, musí v žiadosti uviesť jej meno, priezvisko a číslo občianskeho preukazu. Táto osoba preukazuje svoju totožnosť občianskym preukazom a prevzatím hlasovacieho preukazu potvrdzuje svojím podpisom.

Pri strate alebo odcudzení hlasovacieho preukazu obec voličovi nový hlasovací preukaz nevydá.

Hlasovanie voliča s hlasovacím preukazom

Volič je povinný po príchode do volebnej miestnosti preukázať okrskovej volebnej komisii svoju totožnosť predložením občianskeho preukazu a súčasne s občianskym preukazom predloží volebnej komisii hlasovací preukaz, ktorý mu okrsková volebná komisia odoberie a pripojí ho k zoznamu voličov.

Blížšie informácie o voľbách nájdete na stránke Ministerstva vnútra SR <https://www.minv.sk/?volby-nrsr>

FUTBALOVÝ ZÁPAS VETERÁNI – PAROBKI

V sobotu, 15. júla 2023, odohrali odchovanci z TJ Mladost Pohorelá priateľský futbalový zápas, v ktorom Veteráni prehrali Parobkov a zvíťazili 8:7.

PARLAMENTNÉ
VOĽBY 23

Voľby
do Národnej rady SR
sa budú konať
v sobotu

30. septembra 2023.

Informácie o voľbách nájdete
na webe ministerstva vnútra.

#TransparentneVolby2023

MINISTERSTVO
VNÚTRA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Termíny zberu plastov

05.09. 03.10.

Zbierajú sa len **ŽLTÉ** plné a zaviazané vrecia.

Plasty sa zbierajú každý štvrtý utorok.

**Nezabudnite plastové fľaše a plechovky
stlačiť, aby sa zmenšil ich objem!**

Termíny zberu netriedeného komunálneho odpadu

23.08. 06.09. 20.09.

Žiadame občanov, aby si **nádoby** vyložili **pred**

brány už deň vopred! Zbiera sa od 7:00 hod.!

Komunálny odpad sa zbiera každú druhú stredu.

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

JUBILANTI

92 rokov

Mária Kybáková, Orlová 582

86 rokov

Anna Šťavinová, Jánošíkova 415

85 rokov

Helena Bialiková, Kpt. Nálepku 181

84 rokov

Viliam Krkoška, Kpt. Nálepku 2

Margita Huková, Kpt. Nálepku 257

83 rokov

Anna Kanošová, Kpt. Nálepku 73

82 rokov

Mária Šťavinová, Kpt. Nálepku 80

81 rokov

Anna Rosiarová, Pohorelská Maša 47

80 rokov

Anna Refková, Clementisova 793

Anna Borloková, Kpt. Nálepku 171

75 rokov

Eva Hráčková, Za Vřšok 216

Mgr. Mária Šulejová, Clementisova 753

Mária Kalmanová, Za Vřšok 234

65 rokov

Anna Vojtková, Nová 330

60 rokov

Jozef Rosiar, Pohorelská Maša 47

NOVORODENCI

Rita Cseri, Za Vřšok 221

Sára Sojková, Clementisova 779

Matúš Baksa, Clementisova 744

Lucas Mikulčík, Hviezdoslavova 55

Bianka Súkeniková, Za Hronom 830

Oliver Buček, Za Hronom 830

MLADOMANŽELIA

03.06. MDDr. Miroslava Košíková, Brezno

Bc. Maroš Šiman, Orlová 631

ZOSNULÍ

Milan Vojtko, 67 r.

Anna Krivosudská, 86 r.

Ján Baksa, 57 r.

Ing. Julián Orolín, 71 r.

Ján Magura, 48 r.

Pohorelské železiarne

VYSOKOPECNÁ PREVÁDZKA

Hlavnou prevádzkou Pohorelských železiární bola vysoká pec. V archívnom materiáli sa nenašla nijaká technická dokumentácia a ani žiadne priame či nepriame údaje, z ktorých by sa dali vyvodzovať aj technické parametre a situačná lokalizácia. Ako ostatné vtedajšie pece, ani táto nebola v nepretržitej prevádzke. Dĺžku výrobného kampane determinoval najmä technický stav pece a s neho vyplývajúca produktivita tavby, stav zásob surového železa a k výrobe potrebnej rudy a uhlia. Výrobná kampaň sa prelínala z roka na rok – jedinele trvala aj plných 52 týždňov. Pec spravidla odstavovali vtedy, keď bola vypálená a povážlivo klesal objem a efektivita tavby. Prestávku využívali na novú výmurovku taviaceho priestoru a na inú údržbársku a rekonštrukčnú prácu (úprava kychty, predpecia, dúchadiel, vodného kola, prevodového mechanizmu a pod.). Kameň na výmurovku a ohňovzdorný materiál kupovali od mesta Dobšinej (dali ho lámať v jeseni, vozili ho v zime a uskladňovali na suché a teplé miesto do blízkosti pece). Vysoká pec bola aj nútene odstavená pre výrobné kalamity, živelné pohromy a nepredvídané poruchy. Pec bola už pri prevzatí v roku 1807 v neuspokojivom stave: v roku 1809 sa na jej vonkajšom telese objavili trhliny, ktoré sa povážlivo zväčšovali a šírili. Začiatkom januára 1809 správa závodu pozvala dvoch odborníkov na jej obhliadku. Fridrich, murársky majster z Banskej Bystrice neodporúčal opravu pece, predpovedal jej nanajvýš polročnú existenciu. Navrhol postaviť novú pec a bol ochotný podujat' sa na jej výstavbe. Kramárik, murársky majster a odborník z erárnych železiární v Hronci, mal iný názor. Tvrdil, že sa pec nezrúti, vydrží ešte aspoň päť rokov, treba ju len opraviť – spevniť, čo by mohol urobiť aj on. Pravda, súčasne sa môže stavať nová, modernejšia vysoká pec. Správa závodu prijala Kramárikovo stanovisko, poverila ho opravou pece (pec opravoval koncom apríla 1810) a zároveň navrhol grófovi Kohárymu výstavbu novej pece. Samotnú stavbu pece začali až roku 1817, dokončili ju na jar 1821. Starú pec vyhasili a postupne ju demontovali pretože prekážala oploteniu novej pece. Výstavba pece stála 15 513,56 zl.. Slávnostne ju vysvätili, v júli ju začali vyhrievať a začiatkom augusta vytavili prvé surové železo.

Veľmi dôležitým, ale aj veľmi poruchovým a málo životným zariadením boli dúchadlá. Boli však v prevádzke takmer stále – vždy keď horela pec. Často ich museli nastavovať na optimálny výkon, ale aj niekoľko ráz do roka opravovať. Odbornejšie práce robili zamestnanci železiární z Červenej skaly, kde sa nové dúchadlá aj zhotovovali. Na mazanie prevodových a pohybových mechanizmov začali od roku 1813 používať drevný olej, pokladali ho za výhodnejší ako predtým používaný živočíšny tuk (loj). Drviaci mechanizmus (stupy, hriadeľ, vodné koleso) si vyžiadala väčšie opravy v rokoch 1816, 1817, 1820 a 1822. Voda z Hrona zanášala kanály a náhony, poškodzovala hrádze a žľaby. Vysoká pec pracovala najmä na základe dobšinskej rudy (menej slanskej, miestnej – polomskej a gindurskej). V marci 1809 tavili len dobšinskú a slanskú rudu v pomere 8:2, po novom spustení pece dávali do vsádzky 5% miestnych rúd, ale od 20. augusta 1809 tavili len dobšinskú rudu. Ťažisko rudnej základne Pohorelských železiární bolo teda v oblasti Dobšinej. Správa železiární tu neťažila vo vlastnej rýži. Pri zásobovaní pece rudou a znižovaní výrobných nákladov mali zohrať dôležitú úlohu miestne bane v Polomke, v ktorých sa ťažilo vo vlastnej rýži. Už roku 1807 sa vybavovali ďalšie kutacie povolenia v chotári obcí Polomka, Pohorelá, Heľpa a Závadka. Miestna ruda bola lacnejšia ako dobšinská, bola však nekvalitná. Roku 1808 bane v Polomke už neťažili. Na jar 1808 začali hľadať nové ložiská smerom k Šumiacu a v jeseni ešte t. r. začali ťažiť v priestore Gindury na troch miestach. Ťažba bola aj tu náročná, problémy boli so zeminou, štôlne sa museli vystužovať a pre vzdialenosť od obydľí museli postaviť kolibu ako ubikáciu pre baníkov a robotníkov. Roku 1810 zastavili práce v Polomských baniach vôbec, 1811 už nepracovali ani bane v Gindure.

Rudu dovážali poddani sedliaci z okolitých obcí, ktorým to vnútili medzi ich povinnosti voči muránskemu panstvu. Pohorelá a Heľpa mala doviesť ročne po 15 000 centov rudy, Polomka 6 000 a Závadka 4 000. Za dovoz im správa železiární platila zálohove, ale často aj dlhovala. Uvedené horehronské obce boli chudobné a iba z poľnohospodárskej výroby sa početným rodinám vyžiť nedalo. Privyrábanie si dovozom rudy bolo však viac nevýhodou, o čom svedčí nechut', ba priam bojkot tejto povinnosti. Jedna fúra trvala tri dni. Museli ju absolvovať dvaja ľudia so štvorzáprahom, pričom cena dovozného bola nízka. Najneprijemnejšia bola táto povinnosť v čase poľných prác (od apríla, mája – do septembra, októbra). Ostatná časť roka bola zase málo vhodná pre počasie a stav komunikácií. Cesty nemali pevný podklad, deštruovali sa dažďom a vozením, viedli ťažkým terénom cez horské údolia, z Pohronia do doliny Slanej a potom do horských terénov v chotári Dobšinej, Slanej a Vlachova. Najvhodnejším obdobím pre prísun rudy boli zimné mesiace. Poddani neboli zaujatí poľnými prácami a vozenie rudy na saniach bolo menej náročné. Po každom novom snehu bolo však treba cesty znova prebrodiť. Po dohovore so správcom panstva správa železiární dávala prvým desiatim povozníkom osobitnú prémie. Aj tak to pre povozníkov nebolo priveľmi atraktívne. Keď sa nenašli dobrovoľníci, na podnet správy železiární prišiel do Polomky, Závadky a Heľpy panský zmocnenec, ktorý vyhŕňal poddanych na brodenie ciest ako „na robotu“.

Pre vysokopecnú prevádzku sa treba ešte zmieniť o drevnom uhli. Na tavenie rudy bolo najvhodnejšie uhlie z tvrdého dreva a suché. Uhliská s tvrdým uhlím boli ďaleko, preto aj jeho prísun k vysokej peci často viazol. Vysoká pec neraz dávala nedostačujúci výkon práve pre nekvalitné uhlie. Keď uhlie pri peci chýbalo, navozili ho zo skladu od horného hámrú.

Vysoká pec produkovala surové železo a liatinu, ktorá sa odlievala do hliny a do piesku. Vysokopecnú prevádzku organizoval majster – mal k dispozícii taviacu a dvoch podávačov. V drviarni pripravovali rudu dvaja robotníci. Surové železo sa spracúvalo vo vlastných hámroch, liatinu v podstate spotrebúvali na vlastné údržbárske a rekonštrukčné práce.

Majiteľ gróf Koháry pozorne sledoval prevádzku vysokej pece, najmä jej ekonomiku. Usiloval sa, aby ju mal čo najlacnejšiu, ale pritom najvýnosnejšiu. Správu železiární ostro kritizoval a volal na zodpovednosť pri akomkoľvek porušení či nezabezpečení jeho podnikateľskej politiky. Bol priam rozhorčený, keď museli pre nedostatok rudy alebo pre nekvalitnú prípravu pece jej prevádzku predčasne zastaviť. Znepokojovali ho aj nižšie výťažky pece, roku 1810 vytťažila podľa jeho informácií pec na Červenej skale 38,25% z rudy a pec v Pohorele iba 32,75%. Pokladal to za nedostatky správy v organizátorskej oblasti a roku 1811 hrozil, že im dá uhradiť škodu spôsobenú prerušením výrobného kampane. Správa železiární však vždy vedela všetko vysvetliť a odôvodniť objektívnymi príčinami.

Karol Pletka

Pohorelský hlásnik – informačné noviny Obce Pohorelá; reg.č. OÚ-OMT/1/95; číslo 2023/08, ročník XIX., - NEPREDAJNÉ

Adresa redakcie: Školská 349/6, 976 69 Pohorelá; 048/6196102, peter.siman@pohorela.sk, www.pohorela.sk. Uzavierka: 10. dňa, vychádza okolo 15. dňa v mesiaci.

Za obsahovú a gramatickú správnosť zodpovedajú autori článkov. Grafická úprava a autor neoznačených článkov: OÚ Pohorelá. Vydáva: Obecný úrad v Pohoreleji;

Zapožičané fotografie a dokumenty VRACIAME. Fotografie zverejňujeme postupne.